

Studenter.

Dypt rystet står vårt folk som vitne til mennene fra Stalingrads undergang. Trehundreogtredvetusen tyske menn har verdenskrigskorpo-
ralens geniale strategi meningsløst og ansvarsløst jaget ut i død og fordervelse. Fører, vi takker deg. Det gjører i det tyske folk: skal vi fortsatt overlate våre armeers skjebne til en dilletant? Skal vi ofre resten av den tyske ungdom til en partikkelkes lave maktinstinkter? **ALDRI.**

Oppgjørets dag er kommet, vår tyske ungdoms oppgjør med det avskye-
ligste tyrrani som vårt folk noensinne har måttet tåle. I hele den tyske ungdoms navn forlanger vi tilbake av Adolf Hitlers stat den personlige frihet, tyskernes dyreste eie, som den på den ynkd igste måte har bedradd oss for.

I en stat med den mest hensynsløse knebling av enhver fri menings-
ytring er vi vokset opp. HJ, SA, og SS har i vårt livs mest frukt-
bare dannelsesår forsøkt å uniformere oss, revolusjonere og narko-
tisere oss. "Verdens anskuelsesskolering" het den foraktelige me-
tode til å kvele den spirende selvstendige tenkning og vurdering i
en tåke av tomme fraser. Et utvalg av førere, mere djevlelske og sam-
tidig bornert enn noen kan tenke seg det, aler opp sine fremtidige
partipamper på ordensborgere til å bli gudløse, skamløse og samvit-
tighetsløse utbyttere og mordere, et blindt, stupi påheng til føre-
ren. Vi "åndens arbeidere" var akkurat gode nok til å gjøres til
slagkølle for dette nye herreskitt. Frontkjempere tales til rette
som skolegutter av studentførere og Gauleiteraspiranter, gauleitere
går med skamløse "morsomheter" de kvinnelige studenters ære nær.
Tyske kvinnelige studenter ved Munchen universitet har gitt et ver-
dig svar og tilsviningen av deres ære, tyske mannlige studenter har
gått i bresjen for sine kvinnelige kammerater og har holdt stand.
Det er begynnelsen til å tilkjemp oss vår fri selvbestemmelse, u-
ten hvilke åndelige verdier ikke kan skapes. Vår takk til de tapre
kammerater som er gått foran med et lysende eksempel.

For oss finnes det bare en prole: Kamp mot partiet. Ut av parti-
organisasjonene hvor mann fortsatt vil kneble oss i politisk hen-
seende. Ut av SS under- og overføreres og partisnikeres auditorier.
Det gjd der den sanne vitenskap og den ekte åndsfrihet. Ingentrus-
ler kan & remme oss, selv ikke at våre universiteter og høyskoler
blir stengt. Det gjelder for hver enkelt av oss kampen om vår fri-
het og ære i et statssamfund som er seg sitt moralske ansvar be-
vist.

Frihet og ære. I ti lange år har Hitler og hans gjeng lirt av seg,
forvansket og fordreiet disse to herlige ord inntil vennelse, slik
som bare dilletanter kan det, når de kaster en nasjons høyeste ver-
dier for svinene. Hva frihet og ære betyr for dem, det har de til
overflod vist med disse ti års ødeleggelse av all materiell og ån-
delig frihet, av all moralsk substans i det tyske folk. Det for-
ferdelige blodbad har nu åpnet øynene på selv de dummeste tyskere,
det blodbad de i den tyske nasjons frihet og æres navn har stelt
det, og hver dag på ny & eller til i hele Europa. Tysklands navn
vil for alle tider være skjendet, dersom ikke den tyske ungdom en-
delig reiser seg, hevner og samtidig soner, knuser sine undertryk-
kere og bygger opp et nytt åndelig Europa.

Kvinnelige og mannlige studenter. På oss ser det tyske folk. Av oss
venter det at vi i 1943 bryter den nasjonalsosialistiske terror som
i 1813 Napoleons. Med åndens makt.

Beresina og Stalingrad flammer opp i øst, de døde fra Stalingrad be-
sverger oss.

"Reis deg mitt folk, flammetegene ryker".

Vårt folk bryter opp til kamp mot Europas undertrykkelse under na-
sjonalsosialismen, i gjenvunnet tro på frihet og ære.

(Norsk Vilje)

Ekstrautgave.

SEIREN VET VI AT VI FÅR

1. MAIDAGEN 1943 .

TIL DET ARBEIDENDE NORSKE FOLK .

1. mai:

Vi ærer dig -
fordi du var og er og blir vår beste lanse.
Med dig skal krigens krefter feies vekk
og fredens banner heises på den siste skanse.
La alle mørkets makter - rase mot dig om de vil.
I dig blir somren - livets lyse sommer til.

Vi elsker dig -
fordi du gir vår tanke større viden,
fordi du står der ren og rød - som vardevakt i tiden.
Og i ditt skjønne farvespill -----
der står der skrevet:
Hvad du vil!

Norge skal vernes med viljer av stål.

På den 2. arbeiderinternasjonales kongress i Paris, den 14. juli 1889, ble det bestemt at 1. maidagen for fremtiden skulle være arbeidernes internasjonale demonstrasjonsdag for kravet om 8 timers arbeidsdag. Helt fra 1886 hadde imidlertid arbeiderne i Norge (Oslo) sine "arbeidertog" hver 17. mai og parolene var: normal arbeidsdag og allminnelig stemmerett. Som talere for arbeidertøgene kan nevnes bl.a. Bjørnstjerne Bjørnson, Viggo Ullmann, Kristofer Janson, dr. Oscar Nissen m.fl. Allerede den gangen kunne arbeiderbevegelsen blandt sine ledere telle mange av vårt lands fremste menn. Hån og spott møtte demonstrantene den gangen. Hele samfundsmaskineriet ropte til kamp mot de slitne og fattige arbeidsfolk som demonstrerte sine rimelige krav for all verden. Demonstrantene ble sikket, mange mistet sitt arbeide, og politiet hadde et våkent øye til "opprørerne". 10 til 12 og 14 timer var arbeidsdagen den tiden. Lønnen var uhyggelig lav, og arbeidsfolket i Norge, som i verden forøvrig, levet i sult og nød. Under bitter motstand vokste 1. mai togene seg større og større. Samtidig vokste også arbeidernes og politiske faglige organisasjoner seg mektigere og mektigere. Over hele verden marsjerte millioner av arbeidere opp 1. maidagen under sitt internasjonale merke, det røde flagg. Fra 1890 - årene til den annen verdenskrigs utbrudd i september 1939 kan en følge arbeiderbevegelsens faglige og politiske vekst over hele verden, men fremforalt i Vest-Europa. Under denne veksten var det arbeidende folks sosiale og kulturelle standard blitt hevet i en utrolig grad. Arbeiderbevegelsen var blitt en maktfaktor som var blitt anerkjent og respektert av alle demokratiske krefter. En veldig betydning hadde det for arbeiderbevegelsen at samfundsmakten ble erobret i ett enkelt land - i Sovjetsamveldet. Her har, på en strålende måte og under overmenneskelig innsats, folket bygget opp en moderne industristad i et land som i 1920 årene var ett av Europas mest tilbakeliggende. Det som av mange var ansett for å være utopi, ble gjort til virkelighet. Etter verdenskrigen 1914 - 1918 ble Europas folk herjet av etterkrigs-sykdommer - også på det politiske område. Fascismen og senere også nazismen - de reaksjonære krefters hysteriske kamp mot utviklingen - hypnotiserte store deler av Europas folk med demagogiske fraser - med løgn. De ulmende glød av bitterhet og hat som vokste frem i Italia og Tyskland etter Versaillesfreden utnyttet de reaksjonære krefter i kampen mot demokratiet og fremskrittet. Mussolinis brautende nasjonalpropaganda for et Stor-Italia, fenomenet Hitlers underlige søvngjengeraktige marsj fra den ene hypnotiske masseseir til den annen, viste fryktelige sykdomstilstande i menneskesinnet. Da så Hitlerfascismen i 1933 erobret makten i Tyskland, etter en blodig undertrykkelse av arbeiderbevegelsen og demokratiet forøvrig, ble det fascistiske Italia og det nazistiske Tyskland en akutt fare for verdensfreden. Japans aggressive politikk i Østen var også et krigsvarsel. Da så anti-kominternpakten ble dannet, kunne disse makter - viftende med kommunistspøkelset - gå fra den ene utenriks politiske seier til den annen. Helt fra 1930 har arbeiderbevegelsen hatt som parole 1. maidagen: Mot krig og fascisme. Men arbeiderbevegelsen og de øvrige anti-fascistiske krefter hadde ikke tilstrekkelig politisk makt til å få dannet de demokratiske makters front mot fascismen og nazismen.

Folkeforbundet avslørte seg som et ynkelig redskap i stormaktenes hender. Det tillot at Japan annekterte Mandsjuko, at Kina ble overfaldt, at Etiopia ble erobret av det fascistiske Italia, at Østerrike ble innlemmet i Nazi-Tyskland, at Spanias heltemodige folk etter knapt 8 års kamp måtte bukke under for nazi-fascistisk intervensjon. For folkene over hele verden var "Münchendiktatet" det siste og sikreste krigsvarsel, og da Polen sto for tur, og forhandlingene mellom Sovjetunionen og England brøt sammen i 1939 på spørsmålet om støttepunkter til Sovjet-Unionen, kunne Tyskland marsjere videre og den 1. september 1939 tok storkrigen sin begynnelse. Ved en ikke angreps- og vennskaps-

pakt med Nazi-Tyskland erklarte Sovjet-Unionen seg nøytral. For å få denne pakt måtte Tyskland oppgi alle sine interesseområder i Balticum. Krigen hadde da allerede vart i flere år på det politiske og økonomiske område.

Etter at Norge, Holland, Belgia, Frankrike, Jugoslavia og Hellas var nedkjempet, sto det engelske imperium alene mot angriperne i et helt år, til Hitler den 22. juni 1941 gjorde sitt livs største galmannsverk ved overfallet på Sovjet-Samveldet. I Sovjetsamveldet har Tyskland møtt sin skjebne. Dets beste tropper er blitt tilintetgjort, over 9 mill. tyske soldater er blitt drept, såret eller tatt til fange av russerne. Vi kjenner alle krigens gang fra 1939 til idag, så vi skal ikke komme inn på det her, men det arbeidende folk i Norge vil uttrykke sin beundring og takk til de land som fremfor alt har gjort angriperstatenes nederlag mulig - Stor-Britania og Sovjetsamveldet.

Etter vel 3 års nazivelde er vårt land ribbet for resurser og verdier. Milliarder av kroher har naziene forbrukt. I titusener av norske hjem har sult og nød forlenget herjet. Titusener av nordmenn er fengslet, tvangsendt til arbeide i Tyskland eller satt i konsentrasjonsleir. Hundrevis er blitt skutt eller pint ihjel. Hatet mot makthaverne har vokset seg sterkere og sterkere. Forrederne, Quislingene, er en-somme og forlatte i sitt eget land; forlatt og foraktet av alle bra nordmenn. Lærerne, kirkens menn, næringslivets menn, arbeidernes motstand har gitt vårt folk et sterkt moralsk grunnlag å bygge på. Arbeideren, bonden, fiskeren og åndsarbeideren - hele det norske folk - står idag isamlet fylkning i kamp mot Quislingenes nye tid. Heimefronten er inntakt, den kan ikke gjennombrytes. Våpenløse, med åndens våpen, kjemper vårt folk idag sin bitre kamp mot en overmektig fiende. Idag har vi bare ett mål, en tanke: at Norge igjen må bli fritt.

Den krig som idag pågår er en krig for freden og det internasjonale samarbeides sak. Det er en forsvarskrig fra alle frie demokratiske folks side mot de totalitære styremakters djevelske barbari. Det kvelertak som Tyskland og Japan har hatt om Europa og store deler av Østens folk, skal løses. Nazismen skal knuses. Vi har gjennomgått tunge tider. Vi skal ennå gjennom måneder, ja kanskje år av forfølgelse, sult og nød, men seiren tilhører oss.

Foruten å være en internasjonal demonstrasjonsdag til protest mot urett og undertrykkelse har 1. maidagen i over 50 år også hatt videre betydning. Den har vært forkynnelsedagen for sosialismen, for det samfundssyn som forener verdens arbeidende folk i troen på et solig-aritetssamfund til avløsning av undertrykkelse, kapitalistisk utbytting og kapitalistiske krigerske konflikter. Den samme betydning har 1. maidagen også i år og mer enn noensinne tidligere.

1. maidagen ligger i våren og er symbol på livets evige seirende krefter i kampen mot kulden og ødeleggelsen.

Idag lever vi i en reaksjonsperiode. Fascismen og nazismen har tilsynelatende vind i seilene, men historien lærer oss en ting: fremskritt, utvikling. Ser vi livet og tilværelsen i flukt med det som har vært vil vi også innse at fremtiden ligger i lyset. Mørket ligger bak oss. Fascisme og nazisme er reaksjon av verste slag. Det er kapitalens diktatur. Til tross for disse ødeleggende krefters kamp mot frihet og demokrati vil utviklingen gå sin gang. Den kan kanskje forsinkes, men den kan aldri stanses. Selv om vår tid er mørk, selv om nazibarbariet truer verden, selv om vi skal gjennom katakomber for å nå fram til lyset, så vet vi i kraft av livet selv at vi går mot lyset, mot nazismens nederlag, mot kapitalismens nederlag. På 1. maidagen sender arbeidsfolket i Norge sin flammende hilsen til konge og regjering, til de norske soldater, flygere, matroser som kjemper vår sak i utlandet. Vi sender vår hilsen med løfte om ubrytelig solidaritet til de som ute og hjemme kjemper sin kamp mot barbariet, mot Europas undertrykkere.

NORSKE KVINNER OG MENN,

1ste maidagens parole er :

Skjerpet motstand mot undertrykkerne.

Øk sabotasjen på tyske anlegg og i krigsviktige bedrifter.

Ingen nordmann møter fram til arbeidsmobilisering.

Ingen fraternisering med fiendens soldater, heimefronten må, må være fri for LUS.

LEVE DET FRIE NORGE.

LEVE SOCIALISMEN.

ooooo000000000000ooooo

Den militære utvikling de siste 14 dager har i vesentlig grad vært preget av de alliertes offensiv i Tunis og den økende luft-offensiv i Middelhavsområdet og på Vestfronten. Også i Rusland har luftoffensiven tiltatt fra russisk side samtidig som svære troppe-masser marsjerer opp på begge sider.

Diverse nyheter: Berlin, Rostock og Stettin ble heftig bombet av allierte fly natt til 24. april. 31 fly gikk tapt. Duisburg ble bombet natt til 27. april. 17 fly gikk tapt. Angrepet over Duisburg var et av de kraftigste som noengang er foretatt over denne by. Angrepet varte i 3/4 time, og der ble sloppet ned 30 tonn bomber i minuttet. Skaden var 20 ganger så stor pr. km.² som det største angrep på London.

Natt til mandag ble 2 bensinbåter i Tunisbukta senket og igår ble et forsyningskip senket samme sted.

Britiske fly skadet igår et skip på Norskekysten og senket antagelig 3 skip ved Jersey i Kanalen.

Lette britiske enheter har vært i kamp mot en tysk konvoy utenfor Bretagne. 2 forsyningskip ble ant. senket. Videre ble der senket 2 eskorteskip og 1 E-båt.

En beklager å måtte meddele at den norske destroyer Eskdale er senket i kamp mot fiendtlige styrker. Den var ferdigbygget den 20/7-1942 og var siden uavbrutt i tjeneste både ved Stor-Britania, i Atlanterhavet og i Middelhavet. På disse 9 måneder hadde den gått 25000 sjømil. Den deltok på en fremragende måte og hadde vunnet mange treffninger. Kapteinen, som er bl. de overlevende, er tildelt flere av de høyeste norske og engelske utmerkelser. Besetningen var på 180 mann. De pårørende er underrettet ved Røde Kors.

Den polske statsminister Sikorsky har vært i konf. med Churchill som igjen står i intim kontakt med Roosevelt og lederne for de andre allierte stater i anl. av tvisten mellom Polen og Russland. Iflg. Sveisiske aviser har den tyske ambassadør åpenlyst uttalt at de ikke ønsker å hjelpe Polen. I og med bruddet har de oppnådd sin hensikt og de tok mer enn gjerne æren for å ha klart det. Engelske og amerikanske aviser skriver at Goebbels hovedhensikt er ikke sannhet, men

å skape split mellom de allierte, men deres holdning var fast og bestemt - ingen vakling i det gode samarbeid mellom Amerika, England og Russland.

En høyere tysk statsmann (Göring eller Himmler ?) har vært i Vichy og forlangt av Laval at han skal skaffe ytterligere 200 tusen mann til org. Todt.

Flere tyske troppestyrker er ført fra nordfronten til Middelhavet. Svenske aviser melder om tysk nervøsitet for faldskjermstroker i Norge. Tyskerne er begynt å lete etter dem langs svenskegrensen. Særlig stor er nervøsiteten i Trondheimstraktene, hvor Terboven & Co. har vært på besøk. I Stjørdalen er der satt en grensevakt for hver 300 m. Tross "minister" Lippestads forsikring og dementi om at de tvangsutskrevne til den såkalte nasjonale arbeidsinnsats ikke var eller vilde bli sendt utenlands - er der påny innløpet meldinger om nye forsendelser til Tyskland. Hulheten i propagandaen fra N.S. om at det særlig gjelder å skaffe folk til jordbruket for å redde landets forsyninger, forstår man lett når det opplyses at der er tvangsutskrevet folk selv fra de mest typiske jordbrukbygger.

Sjåførere i Svelvik er innrullert i SS "Viking" og er iført tyske panserkorps uniformer.

I Italia ligger krigsproduksjonen nede både som følge av mangel på råstoffer og på grunn av bombingene. 10 divisjoner er ødelagt i Sovjet-samveldet. 30 div. er stasjonert på Balkan og antagelig 40 div. har Italia igjen til forsvaret av hjemlandet.

I Romania, et av Europas rikeste kornland, er der stor matmangel på grunn av manglende arbeidskraft. Alle våpenføre menn er på Østfronten. Mellom Romania og Ungarn råder et spent forhold i anledning Transylvania-spørsmålet.

Bulgaria sender tropper til den tyrkiske grense.

76 % av soldatene i den britiske 1. armé og 90 % i den britiske 8. armé er fra Stor-Britania. Av tapene er 87 % britiske soldater.

I tiden 1/1-15/4-1943 har aksene hatt et tap av 66.000 soldater i Tunis. Derav er 36.000 fanger. I samme tidsrom har de allierte erobret 250 tanks, 3000 motorkjøretøyer og 425 kanoner. 918 aksefly er skutt ned i luftkamper og 500 fly er blitt ødelagt på bakken.

Englenderne har sjøsett et 35.000 tonnslagskip og amerikanerne et hangarskip som kan føre 80 fly.

Nyheterne 29/4 kl. 19.30.

Tunis: Iflg. kveldskommunikatet er 8. arme påny gått til angrep, og har hatt ny framgang. De franske styrker står midtveis mellom Medjez el Bab og Tebouiba. Den 1. arme har måttet foreta en liten tilbaketrekning etter to voldsomme tyske motangrep, som har kostet fienden store tap. Napoli og Messina har vært kraftig angrepet. Jagerfly fra Malta har bombet Syracuse, og fikk fulltreffere på kaianlegg og E-båter som lå på havnen. I Tunis har aksene mistet 22 fly, de allierte 2. Admiral Lützw innrømmet i en redegjørelse at den tyske ubåtkrig i Middelhavet og Sør-Atlanteren hadde vært en fjasko, og at man ikke hadde klart å forhindre at de allierte fikk frem store tilførsler, mens aksemaktens tilførselsveier var helt kontrollert av de alliertes flyvåpen. Denne redegjørelse kommer som et svar på Signor Gaydas artikkel, hvor denne kritiserer at de allierte har fått frem store forsyninger til Afrika på tross av tyske ubåter. - Lette britiske sjøstridskrefter har senket 2 forsyningskip, en E-båt og ytterligere 2 eskorteskip utenfor Bretagne. Den nest omfattende mineutlegging siden krigens begynnelse har vært foretatt av britiske fly inatt, og da særlig Østersjøen, som er øvelsesplass for de tyske ubåter. Vor Runstedt, som er øverstkommanderende på Vestfr., har sendt en henstilling til Berlin om å bringe jernbanemateriellet i orden, og har armodet om at Frankrike får tilbake de lokomotiver og de 30000 jernbanevogner som ble tatt fra den.

Russland: I Kuban-området fortsetter den voldsomme russiske luftvirksomhet. Sterke forpostpatruljer opererer nå i nærheten av Novorossisk. Det meldes fra Moskva at store operasjoner er nær forestående, og at det skal bli en overraskelse for tyskerne hvor der blir slått til.

Wilhelmshafen har vært kraftig angrepet. Tapet av fly var 23. Sverige: Der er oppdaget et tysk minefelt innenfor svensk territorium. Den svenske presse fortsetter sine angrep på Tyskland i anledning av "Ulven"s forsvinnen. Stockholmstidningen mener at man bør forlange en undskyldning og en sikker garanti for at denslags ikke gjentar seg. Det blir meldt over Stockholm at to båter på havnen i Oslo er sunket etter flere eksplosjoner. Det var en tysk 3000 tonner og en norsk 6000 tonner. Man mener at det er sabotasje, og undersøkelser pågår. Uroen i Romania er blitt akutt, meldes fra Istanbul. Kampene i Tunis foregår over en 180 km. lang front. Aksen har ført frem nye forsterkninger bestående av S.S. tropper. Det er sannsynlig at Hitler vil ofre arméen i Tunis i håp om at den allierte offensiv i Vest vil bli sinket. Fra alliert hold uttales imidlertid at planene i forbindelse med den 2. front vil bli fremmet uansett hvor langvarig felttoget i Tunis vil bli.

Amerikanske verfter leverer nå 5 handelsskip pr. døgn. Arbeidskontoret i Oslo er herjet av brann. Naziene påstår at brannen er påsatt. En rekke arbeidere er arrestert. Under arrestasjonen ble 2 drept og en hårdt såret. Det er ikke usannsynlig at vi her står overfor en "riksdagsbrann".

Vi ber deg være forsiktig med avisen. Husk at fienden har lange ører. Lever den videre kun til pålitelige folk.

1. årg.

1943.

17. mai 1943.

N O R S K V I L J E

Organ for heimefronten.

Norske mann i hus og hytte, takk din store Gud!
Landet ville han beskytte, skjont det mørkt så ut.
Alt hva fedrene har kjempet, mødrene har grett,
har den Herre stille lempet, så vi vant vår rett.

Ja, vi elsker dette landet, som det stiger frem
furet, værbitt over vannet, med de tusen hjem!
Og som fedres kamp har hevet det av nød til seir,
også vi, når det blir krevet, for dets fred slår leir!

Norge skal vernes med viljer av stål!

I slutten av det 18. århundre og i begynnelsen av det 19. århundre vokste det fram i Norge en sterk nasjonalfølelse og selvstendighetstrang under innflytelse av opplysningstidens demokratiske ideer. Den franske revolusjons hovedmål: kampen for nasjonenes selvbestemmelsesrett, kampen for menneskerettighetene o.s.v. rokket det grunnlag enevoldsherskerne bygget på. Dette var tilfelle også i Norge. Dertil kom at de ulykkelige kriger som Danmark-Norge ble kastet inn i av enevoldsherskeren (Fredrik VI) førte med seg at Norge var blitt mere og mere utarmet. Nederlagene måtte Norge betale med store landsavstæelser. I 1805 årene og framover ble det fra framstående nordmenns side reist krav om eget norsk universitet og egen norsk nasjonalbank (Peder Anker, Grev Wedel, Nicolai Wergeland m.fl.). Disse kravene ble iherdig motarbeidet fra kongens side. I desember måned 1809 ble "Selskabet for Norges Vel" stiftet. Omkring to hundre av landets fremste menn var med fra begynnelsen av (embedsmenn, kjøpmenn, håndverkere og bønder). En stor del av stifterne av dette selskap ble senere med på Eidsvoll i 1814. I og med dannelsen av dette selskap tok det norske folks nasjonalfølelse og trang til selvstendig, demokratisk frihet fast form.

Napoleons fall, Danmark-Norges nederlag i krigsoppgjøret og Kieler-freden førte til at spørsmålet om Norges proklamering som selvstendig stat ble tatt opp. Kristian Fredrik reiste til Norge i januar 1814 for sammen med ledende nordmenn å drøfte landets stilling etter Kieler-freden. Professor Georg Sverdrup uttalte på Eidsvoldsamtet den 16. februar 1814 at "de rettigheter som Fredrik VI hadde gitt avkald på var falt tilbake til folket, som følgelig alene kunne disponere over den ledige trone". De fleste framtrøtte på Eidsvoll rådet prinsen til å sammenkalle folkets utkærne, for at disse kunne gi Norge en ny forfatning. Kristian Fredrik sammenkaldte deretter Riksforsamlingen på Eidsvoll. Norge ble proklamert som selvstendig rike med Europas mest frie grunnlov. Grunnloven ble vedtatt på Eidsvoll den 17. mai 1814. De var uredde og motige, eidsvollsmennene, og i samsvar med tidens mest framskredne demokratiske tankegang ble grunnloven av den 17. mai 1814 skapt. Den vakre og historiske avskjedsstund da medlemmene av riksforsamlingen sluttet broderkjeden under ropet "Enig og tro til Dovre faller" viste ikke bare en tilfeldig stemning, men det uttrykte den grunntone som hadde rådet blandt eidsvollsmennene under forhandlingene. Denne stemning spredte seg til hele det norske folk, som i begeistring og jubel sluttet opp om sine kærne. Og denne stemning holdt nordmennene sammen under krigsoppgjøret i 1814. Ikke en tøndel av de rettigheter grunnloven ga (talefrihet, trykkefrihet o.s.v.), ga nordmennene avkall på. Med grunnloven som fundament har det norske folk i tiden 1814 til 1939 gått videre framover i demokratisk utvikling. Etter foreningen med Sverige i 1814 ble det fra Karl-Johans side reist motstand mot feiringen av 17. mai. Men intet kunne hindre de norske folk i å feire grunnlovsdagen, og etter det berømte "torvslag" 17. mai 1829 (Henrik Wergelands dag) fikk nordmennene stort sett feire dagen i fred.

Til 17. mai dagen knytter seg rike minner. På denne dagen demonstrerte folket sine krav om sociale forbedringer, kravet om alminnelig stemmerett, kravet om det rene norske flagg, kravet om unionens oppløsning o.s.v. Men framfor alt minnes vi idag mennene fra Eidsvoll og deres uddelige gjerning: GRUNNLOVEN.

Idag - 129 års dagen for Norges frie grunnlov - kan ikke det norske folk samles til fest. Quislingene og okkupasjonsmakten har forbudt feiringen av dagen. Som en bitter og skamløs hån skal 10-årsdagen for forederpartiet feires av 2% av folket. For de 98% skal dagen være en alminnelig arbeidsdag. Vi skal ikke få se og høre de jublende barna marsjere med små, norske flagg i 17. mai-toget. Vi skal ikke få hylde eidsvollsmennenes minne. Vi skal ikke få synge vår nasjonalsang -----

Jo - i våre hjerter synger vi fedrelandssangen. I våre sinn, i våre tanker lever dagen. Vi ser 17. mai-toget, vi hører i oss den jublende sang. Vi trykker hverandre i hendene. DER ER FEST I LUFTEN.

"La Norge fylle vårt hjerte!
Hører du landets sang?
Lytt til en liten tone,
det er din egen klang!
Du er ikke lenger ensom,
når skodden trykker deg ned.
Seil vekk på sangen om Norge,
I den er vi alle med!

La Norge fylle vårt hjerte!
Dets hellige moderfavn,
stillhet og sommernetter,
det er vår lengselshavn!
La Norge fylle vårt hjerte!
I velde og makt og tross -
som seilene fylles av stormen,
det er seilas for oss! "

Nordahl Grieg.

I dag sender heimefronten sin hilsen til våre kjempende landsmenn i utlandet, til KONG HÅKON, til regjeringen, til soldatene, flygerne og sjøfolkene. Vi er stolte over deres innsats, og vi her hjemme lover å stå fast i kampen for Norges sak.

Med sorg minnes vi også våre fallne. Deres gjerning skal leve i i våre tanker og mane oss til å holde ut!

Leve den 17. mai og Eidsvollsmennenes minne!

Leve Kong Håkon og hans råd!

LEVE DET FRIE NORGE!

På Eidsvoll stander en sagahall, som gjemmer fedrenes minner; som frihet elskes fra dal til dal, det navn et hjerterom finner. Om minner slukner og dør hen i glemselsflodens vande, skal gamle Eidsvoll stå igjen med ekeløv om pande.

Idag står flaggstangen naken
blandt Eidsvolls grønnende trær.
Men nettopp i denne timen
vet vi hva frihet er.
Der stiger en sang over landet
seirende i sitt språk,
skjønt hvuset med lukkede leber
under de fremmedes åk.

Nordahl Grieg.

Siden den gigantiske russiske vinteroffensiv har ingen krigshandlinger vært fulgt med større interesse verden over enn utviklingen i Nord-Afrika. Aksemaktene har vært tvunget til å ta det ene nederlag etter det annet, og no til slutt en betingelsesløs overgivelse i Tunis. På tross av Hitlers oppfordring om at Stalingrad-ånden måtte gjøre seg gjeldende også i Tunis, lot omkring 3/4 av aksestyrkene seg ta til fange, (170000) foruten at enorme mengder krigsmateriell ble tatt. All motstand i Tunis opphørte den 12.mai.

Nyheter 13. mai 1943:

I Tunis er no all motstand fra aksetroppene opphørt, de overgir seg i ti-tusenvis, de kommer strømmende til hovedveiene, tildels kjørende i biler og sittende på kanonvogner. En del kom smilende mot de engelske soldater og gjorde "V" tegnet. Det er endeløse rekker av fanger på veiene på Kap Bon halvøya. Fra den 5.mai er i alt opptalt 150000 fanger, derav 110000 tyskere. 18 generaler er tatt tilfange. Det var indere av den 4. indiske divisjon som fikk æren av å fange aksemaktens øverste sjef i Tunis, Generalfeltmarschal Jørgen von Arnim. Allierte flåtestyrker passer stadig på at ingen får anledning til å evakuere.

I Russland øker kampene i styrke. Russerne foretar masseangrep på en rekke viktige steder, byer og jernbanemål. Ved Novorossisk har russerne gjort flere gjennombrudd i forsvarsverkene. I Russland er der en veldig begeistring over de alliertes seir i Tunis.

Apropo Tunis: Det bemerkes at aksemaktens overgivelse skjer på tross av at de framleis var i besittelse av mer enn tusen kanoner, tonnevis med ammunisjon og millioner av miner. Så det kan bli et spørsmål om Hitlers siste patron. Seiren i Tunis har vakt stor begeistring i Tyrkia. De tyrkiske aviser nevner bl.a. i sine kommentarer at hvis aksemaktene foretar mange slike taktiske tilbaketrekninger, så vil det ikke bli lenge før de kan vente fienden inn over Tyskland.

I Atlanterhavet er senket 4 u-båter og et u-båtforsyningskip igår. Den siste store konvoy til England hadde noe tap, men det meste av konvojen kom vel fram.

Øya Pantelaria hadde igår sitt 7. flyangrep. Forøvrig blir der daglig bombet over Syd-Italia og Sicilia. Igar ble der nedskutt 17 fiendtlige fly over dette område.

Utenfor Norskekysten er der senket et forsyningskip.

Hollandske studenter er blitt tilpliktet å avlegge en troskapsed til forederne og okkupasjonsmyndighetene. Hvis de nekter, vil universitetene bli stengt og studentene deportert til Tyskland.

Fra Norge: Ludvig Hope og professor Hallesby har protestert mot arbeidsutskrivningen. De framhever at arbeiderne blir brukt til å bygge tyske festningsanlegg. De appellerer til Quisling å stanse utskrivningen til arbeidsinnsatsen. 15 nordmenn, som har sittet i fengsel i Tyskland, er løslatt og kommet hjem. Near Trondheim ble en lensmann skutt av en tysk vaktpost idet han kom kjørende i sin bil med stedets læge.

Konferansen mellom Churchill og Roosevelt i Washington blir ivrig kommentert av de amerikanske aviser, som mener at konferansen gjelder invasjonen i Europa i sommer.

Amerikanske journalister er for tiden i Stockholm. De melder hjem til Amerika bl.a. at de har fått et meget godt inntrykk av det svenske folks innstilling til de allierte i dag. Med dette ser det ut til at Sverige vil få rett på sin prestisje i De Forente Stater. Den har vært meget lav, meldes det.

Nyheter 14. mai 1943:

Etter seiren i Tunis er de alliertes bombeangrep mot fiendtlige militære mål øket betraktelig. Natt til fredag ble forvært det hittil største angrep over Tyskland. Militære mål i Berlin, midtre Ruhr og Tjecoslovakia ble angrepet med store styrker. 34 fly savnes. Videre ble der foretatt omfattende dagangrep torsdag over Frankrike. Viktige jernbanepunkter og fabrikker ble bombet. Fra disse tokter savnes 8 fly. 12 tyske fly ble ødelagt, derav 3 nedskutt av norske flygere.

I Middelhavet fortsetter også den intense bombing av militære mål. Pantelaria ble igår igjen angrepet, denne gang av flåtestyrker som avfyrte 20 bredsider mot byen og havnen. I angrepet deltok også marinefly. Videre ble Cagliari på Sardinia, Augusta på Sicilia og Napoli angrepet i går (torsdag).

I Russland fortsetter kampene om Novorossisk. Russiske fly har rettet kraftige angrep mot jernbanemål i Warsjava og andre steder i Polen for derved å svekke de tyske forbindelseslinjer. Russiske fly og u-båter har senket 2 forsyningskip og 2 troppetransportskip i Barentshavet, og 1 i Østersjøen.

Under en trefning utenfor den hollandske kyst senket britiske flåtestyrker 2 tyske torpedojagere og to ble skadet. Flere skip er senket og andre skadet det siste døgn i Egeerhavet og utenfor Syd-Italia.

I Holland er det utbrudd jernbanestreik. 18 hollendere er myrdet.

Det meldes at Churchill denne gang reiste sjøveien til Amerika.

I Italia er det utnevnt ny militær kommando bestående av 6 menn, bl. a. Mussolini og den italienske konge. Deres oppgave er å treffe nye forholdsregler mot den overhengende invasjonsfare. At oppgaven er både stor og vanskelig framgår av at det første møte varte fra torsdag morgen til fredag kveld.

Fra ansvarlig svensk hold uttales det at "den tyske hjemmefront, som fikk en alvorlig knekk under Stalingrad-tragedien, no ytterligere er svekket etter det bitre nederlag i Tunis. Pessimismen gjør seg sterkt gjeldende i Tyskland".

Et ubekreftet rykte går ut på at Rommel er myrdet.

Fra redaksjonen:

Av forskjellige grunner har vi i ca. 14 dager ikke hatt anledning til å utgi vår avis, men når vi nå kommer igjen, er det vårt håp at leserne vil behandle avisen med den største forsiktighet.

Der utfoldes en utstrakt kontrapionasje fra fiendens side; husk derfor at tale er sølv, men tie er GULL.

Snakk aldri om avisen med noen. Lever den videre til pålitelige folk!

Den intense bombing av militære mål i Tyskland, Frankrike, Holland og Belgia er øket betraktelig etterat operasjonene i Tunis er avsluttet. Vi henviser til følgende meldinger:

Natt til lørdag ble flåtestasjonen i Kiel og andre mål i Tyskland, samt fabrikker i Belgia kraftig bombet av amerikanske fly fra engelske baser. Midtstore amerikanske bombefly angrep mål i Nord-Holland. Etter disse tokter savnes 11 bombefly og 4 jagere. 12 tyske jagere ble nedskutt. Forøvrig ble mange italienske baser og havner bombet dette døgn. En av de norske skvadroner har utmerket seg idet den har skutt ned flere fiendtlige fly enn noen annen skvadron siden 29. mars. General Girau opplyste igår i en tale, som han holdt til det franske folk, at tyskerne, som ikke kjenner grenser for sine

småligheter, har tatt hans datter og hennes barn som gidsler. Fra Amerika opplyses det at der er stor bedring med omsyn til senkninger av allierte skip. Der ble således i april måned bare senket 1/2 delen av det som ble senket i mars måned. Videre opplyses det at de amerikanske flyvende festninger skal få fordoblet sin bæreevne slik at de nye fly vil kunne bære en last på 10 tonn.

I Jugoslavia er geriljastyrkene framleis meget aktive. Da meldingen om Tunis's fall ble kjent blandt italienerne, virket dette meget deprimerende på dem. Flere hundre italienerne overga seg til jugoslaverne.

Fra Norge meldes at bergenseren Krogsrud, som har sittet i fengsel i Tyskland, no er død. Videre meldes det at professor Hallesby og Ludvig Hope er arrestert og sitter på Grini, forat de protesterte mot arbeidsinnsatsen.

Det ser ut for at Quisling og hans ministres popularitet hos tyskerne er dalende. Hustad har fått en såkalt lengere permisjon, og marinedepartementets sjef, Irgens, er satt under særlig oppsikt. For Quislings eget vedkommende er der av tyskerne iverksatt en streng kontroll med hva han foretar seg.

Nyhetene søndag kveld, 16.mai-1943.

Moskito bombefly kastet i natt bomber mot mål i Berlin. Transportmål i Vest-Tyskland og okkuperte Europa ble også angrepet, og Hempton fly oppnådde treff på en tankbåt og et forsyningskip utenfor Norskekysten. Den største styrke av amerikanske bombefly som noen gang er sendt over Tyskland angrep u-båt stasjonen Emden i går. Over byen ble de møtt av 100 tyske jagere. En stor del av disse ble nedskutt. 6 amerikanske fly savnes. Under flytokter over Nord-Frankrike i går ble 7 tyske jagere skutt ned. 6 britiske gikk tapt. 2 av de tyske fly ble skutt ned av norske flygere. I Middelhavet angrep allierte bombefly Palermo fredag natt. Fly fra Malta angrep andre mål på Sicilia, og Syd Italia. General Jørgen von Arnim er kommet til England. Admiralitetet meldte i går at den britiske undervannsbåt "Splendid" er gått tapt. I Russland har den røde armé gått til angrep på Lissy-sjava i Donets-området og utvidet bruheadet. Tyske motangrep ved Novorossisk og på Leningrad-fronten er slått tilbake med store tap for fienden. - Nord i Stillehavet holder de amerikanske tropper øya Athu i Aleutene etter 5 dagers kamper. Da Athu-øya er den vestligste i øygruppa Aleutene, vil den ha stor betydning som angrepsbase mot Japan og forøvrig det nordlige Stillehav.

Kirkeklokkene har ringt i hele Stor-Britania i dag i anledning den store seir i Tunis.

Utdrag av Øksnevads tale:

"Statskirkenes preateskap med tilslutning av Tillitsmenn fra alle religiøse samfundslag i Norge har stått samlet for å virke mot overgrep. Protesten mot å drive barn og ungdom fra foreldrene er nylig blitt fulgt av en tilsvarende protest mot arbeidsinnsatsen. Den kirkelige ledelse har følt det som sin kristenplikt å gi uttrykk for sin mening og har gjort det i en appell til den såkaldte ministerpresident. På grunn av denne protest sitter nå Hallesby og Hustad i Norges kulturcentrum, Grini. Det maner til sterkere samhold og oifervilje. Et større feiltrinn i øyeblikket enn å arrestere disse to, kan vel neppe tenkes. -----

I de norske aviser kan man se bilder av Quisling sammen med noen av sine legionærer foran slottet. Det er et mareritt av styggedom. Deres indre iorfall ga seg også uttrykk i det yttre.

29/5-43
1. årg.

1943.

N O R S K V I L J E
organ for heimefronten

Norge skal vernas med viljer av stål!

Nyhetene 28/5-1943:

Krupp-fabrikkene i Essen ble i natt utsatt for et kraftig angrep av britiske fly, 23 fly gikk tapt. Natt til i går ble Zeiss-fabrikkene og Schott Glassfabrikker angrepet av Mosquitofly. Flyene var helt nede i 70 meters høyde over målet. Tross flyvningen til dels foregikk i dagslys og over tysk område, gikk kun 3 fly tapt. Under angrep over Nord-Frankrike ble 2 tyske jagere skutt ned av norske jagerfly. Nordmennene hadde ingen tap. Den voldsomme luftoffensiv mot Italia fortsetter. Flyplasser på Sardinia ble igår kraftig angrepet av flygende festninger, som var ledsaget av jagerfly. 30 Messerschmidt-jagerfly på bakken gikk opp for å oppta kampen, 13 av disse ble skutt ned på bekostning av 1 jagerfly. Pantellaria ble angrepet uten tap for de allierte. En gresk ubåt har senket 2 akseskiper i Egeerhavet. Eden uttalte at krigen mot Italia vil bli fortsatt ubønnhørlig til Italia bryter sammen. Det italienske folk kan takke Mussolini og de fascistiske ledere for sine nåverende og framtidige lidelser. Det var Italia som begynte denne krigen med sitt dolkestøt i ryggen på det slagne Frankrike. Ingen henstillinger om å holde opp med bombing vil bli hørt. Det var ikke oss som startet denne luftkrigen. Det var Göring og Die Luftwaffe som hoverte over angrepene på Warschawa og Rotterdam og tilmed opptok film for å skremme sine fremtidige ofre med hvilken skjebne de ville få om de satte seg opp mot Tyskland. Det var Mussolini som bad Hitler om å få være med ved bombing av London. Det har vi ikke glemt! Det meldes fra Washington at der var oppnådd full enighet med hensyn til hvor og når de neste slag mot aksesaktene vil bli slått. Resultatet av forhandlingene er overbragt Stalin, som har erklært seg enig. Stalins svar var adressert til øverstkommanderende for de amerikanske styrker. Det russiske kommunikø melder om fortsatt stor luftaktivitet på Kuban-fronten. N.g. for Novorossisk er de tyske tropper drevet tilbake. Forøvrig kun rekognosering. Iflg. en illegal hollandsk avis ble over 1000 hollendere drept, de soldater og S.S. forsøkte å opprettholde beleiringstilstand. - Av de 7 nordmenn som er kommet tilbake fra Sverige, og som kringkastingen i Oslo karakteriserte som flittige og arbeidssomme, ble 2 utvist på grunn av forsøk på svindlerier. Flere av dem har sittet arrestert, og allesammen varpersoner som de svenske og norske myndigheter hadde hatt mye bry med. 4 nordmenn er død i tysk fangenskap, Arne Bakken, 19 år, Arne Bore, Stavanger, Trygve Taubøl, Oslo og Nils Vestrheim, Oslo.

Diverse:

Som kjent rettet Lanchester-fly den 16. mai angrep mot Tysklands to største vannreservoarer, Eler og Mohndemningene i Westphalen. Tilsammen har dammene en kapasitet på 313 mill. tonn. I Mohndemningen ble der

brutt ut en flenge på ca. 100 meter, og vannmassene flommet ut med enorm kraft. Et kraftverk i nærheten ble feiet vekk, Eder- og Ruhr-dalene ble satt under vann, og i løpet av 10 dager har flommen bredt seg over 120 km. fra bruddstedene, 54 byer og landsbyer er oversvømmet, jernbaneforbindelsen mellom Dortmund og Düsseldorf er brutt. Haarbeck-brøen henger i luften. Ødeleggelsen er enorm og karakteriseres som den verste katastrofe som har rammet Tyskland under denne krigen. Reservoirene ble i vesentligste brukt til elektrisitetsforsyning for industrien. Ca. 80% av kraftmengdene er gått tapt; 8 fly av 19 tapte britene under dette angrepet. Ellers har den militære situasjon vært preget av enorm luftvirksomhet. Berlin var i forrige uke gjenstand for 4 nattangrep av britiske Mosquito-fly. Kiel, Flensburg, Bremen og mål i Ruhr har vært kraftig bombet i forrige uke. Fredag 21/5 ble Wilhelmshaven og Emden bombet av amerikanske fly. 10 fly gikk tapt. Ellers har de allierte dag som natt i de siste 14 dagene bombet flyplasser og havner i Holland, Belgia og Frankrike.

Natt til mandag ble Dortmund angrepet av ca. 1000 br.fly, hvorav de fleste var 4-motors bombefly. 37 fly gikk tapt. 2000 tonn bombelast ble sluppet over byen, og der ble anrettet enorm skade. Luftvernartilleriet ble etter kort tids bombing bragt til taushet. Dette var det største angrep som på en gang er blitt rettet mot en enkelt by i Tyskland. En stor del av rustningsindustrien i Essen var tilligere blitt flyttet til Dortmund. Det neststørste angrepet mot Tyskland var bombing av Düsseldorf natt til onsdag. Tusenvis av brann- og sprengbomber ble kastet over byen. 27 fly gikk tapt. I Middelhavsområdet fortsetter den intense bombing av havner og flyplasser i Italia og på Sicilia, Sardinia og Pantellaria. På 4 dager (21/5 - 24/5) er over 300 aksefly skutt ned. De allierte tapte 30 fly. En italiensk krysser ble senket i forrige uke. En torpedojager og tre andre skip er blitt skadet. I Atlanterhavet er 3 blokadebrytere blitt senket av sine tyske besetninger etter å være blitt oppdaget og beskutt av allierte krigsskip. De førte viktige råstoffer for krigsindustrien og var på vei fra Japan til Tyskland. Besetningene ble tatt til fange.

Aksens tap i Afrika oppgis til 930000 drepte, sårede og fanger, hvorav 227000 tyskere. 2 mill. tonn aksetonnasje er blitt senket.

I Russland foregår stadig patruljevirkosomhet langs fronten samtidig som russerne bomber de tyske sambandslinjer. De to første ukene av mai skjøt russerne ned 1300 tyske fly. På Donetz er 6 lektre blitt senket. I Kuban har russerne bedret sine stillinger. Likeledes i Lissisjansk-området. En venter at sommeroffensiven i Russland vil ta sin begynnelse i nær fremtid.

Øya Athu i Aleutergruppen er praktisk talt tilbakeerobret av amerikanerne. Kun sprelte japanske grupper gjør ennå motstand. Kull-leveransene til Italia er opphørt på grunn av ødeleggelsene i Ruhr, og resultatet er at en stor del av Italias rustningsindustri går med innskrenket drift eller har måttet innstille.

Siemens-fabrikkene i Tyskland arbeidet kun i 4 dager i forrige uke. En lokomotivfabrikk har stått driften. I begge tilfeller er grunnen råstoffmangel. Etter undersøkelser som den tyske arbeidsfronts ledelse har foretatt i 42 større bedrifter, viser det seg at utførte antall arbeidstimer er gått ned med 20%.

Den 3. internasjonale oppløsning er blitt godt mottatt i den allierte presse, som et skritt på veien til mere intimt samarbeide mellom de store allierte makter. Det framgår av vår hjemlige presse at oppløsningen av den 3. internasjonale faller tyskerne uhyre tungt for brystet.

Fra "Fri Fagbevegelse" gjengir vi:
Bruddet mellom Sovjet og Polen.

26. april ble det opplyst at Sovjetregjeringen hadde brutt forbindelsen med den polske regjering Sikorski. I innvidde kretser har bruddet lenge vært ventet, men den umiddelbare foranledning var ny. I forbindelse med det angivelige funn av massegravene i Katynskogen ved Smolensk har tyskerne sendt Det Internasjonale Røde Kors en oppfordring om å granske funnet. Røde Kors har ikke funnet å kunne gjøre dette med mindre alle interesserte parter ønsker det. I denne situasjon sendte regjeringen Sikorski Røde Kors en oppfordring om å undersøke hvor det er blitt av de polakker som er i Sovjet-samvirket. Sovjet oppfattet dette som utslag av et bevist samarbeide mellom den tyske og den polske regjering for ved falske bevismidler og vitneprov å overføre skylden for nedslaktning av 10 - 12000 polske offiserer fra den tyske til den russiske regjering.

Det må under enhver omstendighet være klart at Sovjetregjeringen har grunn til en slik frykt. Den polske "republikk" har fra sin første dag, 3. november 1918, ført en politikk hvis grunnsetning har vært korrupsjon, tyranni innad og erobningslyst utad. I 1919 begynte Polen en krig mot det utsultede Russland og erobret den vestlige del av Hvite-Russland og Ukraine. Fra Litauen erobret det i 1922 Vilnadistriktet med bl.a. Litauens hovedstad - i åpen tross mot Versailles-traktaten og Folkeforbundet. Store distrikter med nesten ren tysk befolkning ble også innlemmet i strid med folkeavstemningens resultat, og alle nasjonale autoriteter ble undertrykt med stupid brutalitet. Voldsomme jødeforfølgelser har vært vanlige i Polen fra 1919 av, og regjeringsmakten falt i hendene på den såkalte "oberstklikk" av korrupserte offiserer og godseiere. Hvor råtne forholdene var i dette land som var fullt av naturrikdommer og hadde et folketall på 32 mill. og som allerede i 1920-årene brukte 30% av statsbudsjettet til militærforberedelser, framgår av det nesten øyeblikkelige sammenbrudd etter tyskernes overfall på landet høsten 1939. Den daværende regjering hadde bl.a. "æren" for sammen med tyskerne å overfalle det forsvarsløse Tsjekkoslovakia og frarøve det Teschen-distriktet. Den hadde ved sin konsekvente sovjetfiendtlige politikk gjort alt for å uddra Polen russisk støtte da det tyske overfall satte inn. Dette hindret ikke at Sovjet utelukkende tok tilbake de deler av landet som hadde en hvit-russisk eller ukrainsk majoritet, da Polens sammenbrudd allerede var et faktum. Av de 13 mill. innbyggere her var det bare 2,8 mill. polakker. Den daværende regjering gikk av, men den nåværende regjering, Sikorski, er til dels utgått fra den samme klikk. Et av polakkenes første foretakender i England var en antisemittisk avis med et av regjeringens medlemmer som medarbeider. Regjeringen har offisielt krevd tilbake av Sovjet de distrikter med overveiende hviterussisk og ukrainsk befolkning som urettmessig ble innlemmet i Polen ved freden i Riga 1921. I tillegg til Vilnadistriktet har den forlangt å få innlemmet hele Litauen, Østpreussen m.m., og den har usjenert gått i gang med forsøk på å forberede en koalisjon av statene ved Sovjetsamveldets vestgrense, en koalisjon som åpenbart skulle virke som et militærforbund rettet mot Sovjetsamveldet. Uoffisielt var polakkenes i London i stor utstrekning gått ennå videre og krevd grensene fra før Polens første deling. d.v.s. at Dnjepr skal danne østgrensen. Samtidig har disse kretser utfoldet en hensynsløs antisovjetagitasjon og gjort alt for å forsøke å forgifte forholdet mellom de to allierte europeiske stormakter. Selv om denne siste episode med utgangspunkt i tyskernes funn i Katynskogen ikke var kommet, er det sannsynlig at bruddet likevel ville skjedd i løpet av de nærmeste måneder. Det er forståelig at Sovjetregjeringen frykter at polakkenes i London vil prøve å underbygge tyskernes beskyldninger ved falske vitneprov. Fra visse polske hold har der vært drevet en helt uansvarlig propaganda for et Stor-Polen etter krigen, det har endog vært antydnet at grensene fra før Polens første deling i 1772 skulle gjenskapes. Dette

er selvsagt ikke den polske regjerings standpunkt, men også den krever sterke utvidelser. Den vil bl.a. ha Øst-Preussen og Øvre-Schlesia fra Tyskland og opprettelse av grensene mot Russland fra Riga-freden i 1921. Den arbeider også for dannelsen av store føderasjoner i Øst-Europa med tydelig front mot Sovjetsamveldet. Av Tsjekkoslovakia krever den Teschendistriktet. Den tenker seg også en nordisk føderasjon under Sveriges ledelse. Videre at Polen skal få kontroll over innseilingen til Østersjøen ved at Polen besetter baser på Jylland og de danske øer. Det er klart at slike vidtrekkende planer må vekke uro i den nåværende situasjon. Først etter krigens avslutning og etter det er dannet en polsk regjering som virkelig representerer det polske folks mening, kan Polens grenseproblemer drøftes i samband med de øvrige problemer som må løses. En kan gå ut fra at dette også er den russiske regjerings oppfatning, og at den klar har villet markere dette ved å bryte med den nåværende polske regjering og derved presisere at drøftning av slike løse planer ikke virker heldig på det samarbeid som er så tvungende nødvendig mellom alle dem som ennå kjemper en hard kamp mot de nasistiske overfallsmenn, og at det heller ikke er noe godt grunnlag for samarbeidet for fredens problemer.

Arbeidsinnsatsen

De rystende kjennsgjerninger om tvangsinnlemning i den tyske krigsmakt i forbindelse med den "nasjonale arbeidsinnsats" har vakt forferdelse i hele vårt folk. De ungdommer som under falske forespeilinger og trusler ble uttatt til de såkalte sjåførkursene, er i de oppsatte leire søkt tvunget til å sverge den tyske lydighetseden til Adolf Hitler. Dette må være et alvorlig varsko til alle som mottar innkalling til tvangsarbeidet. Blir du innkalt, så forlång å få vite hva du skal gjøre og hvem en skal arbeide under. Gjelder det arbeid til fordel for okkupasjonsmaktens krigføring, så nekt i henhold til Haagkonvensjonens artikkel 52, som lyder:

"Ytelser in natura og tjenester kan bare avkreves kommuner og innbyggere når det skjer til dekning av besettershærens behov. De skal stå i forhold til landets hjelpekilder, og være av en slik art at de ikke medfører forpliktelser for befolkningen til å ta del i krigsoperasjonene mot sitt fedreland. Ytelsene og tjenestene kan bare avkreves i henhold til berøydigelse fra den person som fører kommandoen på vedkommende besatte sted."

Blir du avkrevet ed i forbindelse med arbeidet, så nekt i henhold til artikkel 45, som lyder:

"Det er forbudt å tvinge befolkningen i et besatt område til å avlegge ed til en fiendtlig makt."

Hvis tyskerne hevder at Haagkonvensjonen ikke gjelder, fordi arbeidsinnsatsen er foranstaltet av Quisling-regjeringen, så henvis til artikkel 51, hvor det bl.a. heter:

"Ytelser kan bare oppkreves i henhold til skriftlig bestemmelse og på øverste hærlæders ansvar."

Og henvis videre til at både tyskerne og nasistene åpent har innrømmet at Norge fortsatt er i krig med Tyskland og at Quisling er innsett av den tyske okkupasjonsmakt. Det er forbundet med større risiko og fare idag å la seg tvangssende til de tyske arbeidsleire eller endog måtte trekke i tysk uniform enne det er å nekte det folkerettsstridige arbeid for fienden.

For dem som allerede er sendt på tvangsarbeid for vårt lands undertrykkere, gjelder det også på grunnlag av folkeretten - å sørge for at deres arbeidsinnsats blir av minst mulig betydning for fienden.

Nylig fant politiet i Oslo i en leilighet likene av to drammonsere som begge har gjort rakkertjeneste for Quisling og tyskerne. De var stukket ned med kniv.

Herr ministerpresident Quisling.

Det skjer ting i disse dager i vårt folk som tvinger oss til å vende oss til herr ministerpresidenten. Vi sikter til den måte hvorpå loven av 22. februar 1943 om almindelig nasjonal arbeidsinnsats blir gjennomført. Etter lovens tittel og dens uttrykk måtte man gå ut fra at arbeidsinnsatsen skulle ta sikte på å styrke det nasjonale arbeidsliv i Norge og "ved øket produksjon å sikre vårt næringsliv og folkets forsyninger i de vanskelige tider som no forestår."

Men nå da utskrivningen er igang synes det klart at mange av våre menn utskrives til en tjeneste som i virkeligheten er en tysk militær innsats, under tysk kommando, i tyske uniformer, til dels under tysk militær jurisdiksjon og med tysk øksersis. Blandt annet er det offentlig uttalt at en del blir satt inn i Organisasjonen Todt.

Vi er fullt klar over at vi som okkupert folk ifølge Haagkonvensjonen er forpliktet til visse ytelser i form av varer og arbeide m.m. overfor okkupasjonsmakten. Derfor ble der heller ikke gjort innsigelser ved innmeldingen eller ved innkallelsen til den nasjonale arbeidsinnsats, idet man gikk ut fra at utskrivningen ville bli foretatt overensstemmende med Haagkonvensjonen, som tydelig uttaler at de nevnte ytelser "ikke skal være av den natur at de innebærer forpliktelse for befolkningen til å ta del i krigsoperasjoner mot fedrelandet."

Den form for tjeneste som mange av våre menn nå blir satt inn i, strider avgjort mot denne bestemmelse og går også utenfor det som loven av 22. februar tok sikte på. Dette virker ikke bare sårende for nasjonal følelse, det bringer våre menn inn i de sværeste samvittighetskonflikter. All den stund det hersker krigstilstand mellom Tyskland og Norge, er det klart at de innkalt kan bli tvunget til å delta i militære operasjoner eller handlinger som har militære mål, til beste for den makt med hvilken Norge befinner seg i krig.

Overfor denne samvittighetsnød kan Kirken ikke tie. Den ville da svikte både sin Herre og de menigheter og enkeltmennesker den skal tjene og verge. Som kristne må vi se på vårt land som en Herrens gave som er betrodd vårt folk av Gud. For enhver norsk borger - som for andre lands borgere - er det derfor ubrytelig samvittighetsplikt å være trofast og handle rett mot det land og det folk som Gud har satt ham inn i. Denne plikt er hellig fordi den har sin rot i Guds ordning og er bekreftet i Guds ord.

Gud har kalt kirken til å være samvittighetens vokter overalt hvor det øves tvang mot sjelene. Ut fra dette vårt kall ber vi Ministerpresidenten om å avstå fra å utskrive norske borgere til en tjeneste som strider mot deres samvittighet og rettsfølelse.

Gjenpart av denne skrivelse sendes landets prester til personlig orientering.

Oslo, den 8. mai 1943.

Den Midlertidige Kirkeledelse

O. Hallesby

Ludvig Hope.

Til personlig orientering i anledning av de mange spørsmål til Kirkeledelsen angående utskrivningen til den nasjonale arbeidsinnsats oversendes hermed gjenpart av den skrivelse D.M.K. har sendt Ministerpresidenten.

Avisene i Drammen

brakte 12. mai følgende bekjentgjørelse:

"Igår ettermiddag hadde Reichskommissar Terboven en rekke konferanser med norske og tyske myndigheter i Drammen. På grunn av forskjellige hendelser i den siste tid har Reichskommissar utarbeidet følgende anordning for byen Drammen:

1. Salg eller utlevering av spiritus og tobakk blir med øyeblikkelig virkning forbudt på ubestemt tid. Unntatt fra forbudet er innehaver av arbeidskort.

2. Kinoene blir lukket på ubestemt tid.

3. Alle forlystelsestilstøtelser blir med øyeblikkelig virkning forbudt." Etter forlydende er årsaken til "anordningene" at det er kuppet en kabel for Wehrmacht. Begeistring for "beskytterne" tør således sies å være moderat også i Drammen. Vi tror imidlertid at Terboeven kunne ha spart seg å lukke kinoene, det hadde allerede drammenserne selv besørget ved en effektiv kinatreik og med hensyn til inndraing av tobakksrasjonene, så er disse nå så mikroskopiske at det blir som å ta mindre enn intet. Men drammen, den maktet ikke der Herr Reichskommissar å lure de gode drammensere for! Så snart forordningen ble kjent, dro folk til Oslo og kjøpte på brennevinsklippene der, så rasjonene for mai-juni er i hvert fall sikret. "Og på to måneder kan mye skje", sier folket i Drammen.

VÆR FORSIKTIG.

8/6-43

1. årg.

1943.

N O R S K V I L J E

Organ for heimefronten.

Norge skal vernes med viljer av stål!

Den 7. juni 1905 ble unionen mellom Norge og Sverige oppløst, og dermed ble frihetsverket på Eilsvoll i 1814 fullført. Store dele av det svenske folk - og fremfor alt de svenske arbeidere under advokat Brantings ledelse - inntok den gang en holdning som bremset krigshisserne i Sverige og banet veien for en fredelig unionsoppløsning. De svenske arbeideres holdning den gang har vi aldri glemt, og det er vårt håp at de svenske arbeidere i dag gjør sitt til at transporten av norske fengslede over Sverige til Tyskland blir stanset. Det er videre vårt håp at de svenske arbeidere nok en gang vil stikke ut den vei landet skal følge, slik at det svenske flagg kan vaie rent når stor-krigen en gang er avgjort.

Idag vet vi at friheten nærmer seg med raske steg, og alle norske hjemme og ute samles i enighet om kongen og hans råd i usvikelig fasthet, villig til å ofre alt for landets redning fra nazismens åk.

Framtidi, det er det breie hav,
som velter seg framfyr oss ut,
og Norge er skuta, som lagna'n oss gav -
vil du vera med den, du gut?

Frilomen, det er vår styresmann,
og bror'r er me alle umborl,-
flagget er fagert, som sol yver land,
og trifarga er det, bror!

Det blåe er fjorden, som berget braut,
det kvite er snje yver land,
det raule fortel um det blod som flaut,
den gong me oss frilom vann.

Og kjem nokon framand og bryt umborl
og vil styra den skuta vår,
so manar flagget med sterke ord:
Her nordmenn aleine rår.

Koht.

LEVE DET FRIE NORGE!